Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

2023/2172(DEC)

24.1.2024

STANOVISKO

Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie rozpočtu Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž za rozpočtový rok 2022
(2023/2172(DEC))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta vyhlásenie Dvora audítorov, že operácie súvisiace s ročnou účtovnou závierkou Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len Frontex alebo agentúra) za rozpočtový rok 2022 sú zo všetkých významných hľadísk zákonné a správne;

2. pripomína svoje predchádzajúce uznesenia o absolutóriu, v ktorých sa identifikovali nedostatky týkajúce sa rámca základných práv, transparentnosti, ochrany údajov a kultúry riadenia, ktoré viedli Parlament k tomu, že odmietol udeliť agentúre absolutórium za plnenie rozpočtu za rok 2020; víta spoluprácu s orgánom udeľujúcim absolutórium; berie na vedomie pokrok, ktorý dočasné a nové vedenie dosiahlo v nadväznosti na odporúčania s cieľom zabezpečiť kontinuitu činnosti agentúry Frontex, dohľad a zodpovednosť; vyzýva nové vedenie, aby sa naďalej zapájalo do hĺbkovej reformy organizačnej kultúry agentúry a aby orgánu udeľujúcemu absolutórium pravidelne podávalo správy o jej pokroku;

3. zdôrazňuje potrebu silnej, účinnej a dobre fungujúcej agentúry Frontex, ktorá je schopná pomáhať členským štátom pri efektívnom riadení spoločných vonkajších hraníc Európskej únie a pri zabezpečovaní integrovaného riadenia hraníc v plnom súlade so základnými právami;

4. berie na vedomie rýchlu reakciu a podporu agentúry Frontex, ktorú poskytuje členským štátom pri riešení dôsledkov ruskej inváziena Ukrajinu; víta nasadenie približne 500 príslušníkov stáleho zboru, ktorí pôsobia pozdĺž východnej hranice od Fínska po Rumunsko, vrátane viac ako 350 príslušníkov pôsobiacich na hraniciach EÚ s Ukrajinou; ; uznáva, že centrálne Stredozemie zostáva hlavnou migračnou trasou do EÚ; konštatuje, že EÚ a členské štáty musia vyčleniť dostatočné zdroje a postupy, aby prispeli k záchrane životov, a to aj v súlade s Dohovorom o pátraní a záchrane na mori, a zároveň aby nedochádzalo k vyloďovaniu migrantov v nebezpečných prístavoch;

5. konštatuje, že v roku 2022 agentúra Frontex podporila členské štáty nasadením viac ako 617 tisíc pracovných dní príslušníkov stáleho zboru, viac ako 111 tisíc dní využívania námorných, leteckých a pozemných prostriedkov v 20 operáciách vrátane 102 nových operačných miest; ďalej berie na vedomie zvýšenú podporu, ktorú agentúra Frontex poskytla členským štátom pre účinný návrat 24 868 osôb, ktoré vstúpili na územie EÚ nelegálne; víta nasadenie personálu agentúry Frontex v Moldavskej republike a jeho pomoc v nadväznosti na podpísanie dohody medzi EÚ a Moldavskom o spolupráci v oblasti riadenia hraníc;

6. zdôrazňuje, že Frontex je najväčšia agentúra EÚ, ktorej rozpočet sa v posledných rokoch zvyšuje najvýraznejšie v súlade s jej novými úlohami; pripomína, že v roku 2023 EÚ prispela do jej rozpočtu sumou 788 miliónov EUR, pričom v roku 2022 to bolo 704 miliónov EUR; pripomína, že agentúra Frontex bola s jej novým mandátom v roku 2019 posilnená, pokiaľ ide o personál a technické vybavenie; konštatuje, že vzhľadom na zložitú geopolitickú situáciu zvýraznenú nevyprovokovanou ruskou agresiou na Ukrajine sa význam agentúry Frontex pri podpore členských štátov výrazne

zvýšil a úsilie musí pokračovať, pokiaľ ide o ľudské a materiálne zdroje; zdôrazňuje, že takéto rozšírenie zodpovednosti a zvýšenie rozpočtu agentúry musia sprevádzať zodpovedajúce opatrenia na zabezpečenie zodpovednosti, transparentnosti a kontroly dodržiavania práva Únie zo strany agentúry;

7. víta skutočnosť, že agentúra Frontex plnila svoj rozpočet na rok 2022 na 99,4 %, čo preukazuje efektívnosť a účinnosť zavedených vnútorných kontrol a výrazné zlepšenia v rozpočtovom riadení; víta skutočnosť, že sa prijali opatrenia a dosiahol sa pokrok pri riešení niektorých pripomienok; konštatuje však, že viaceré pripomienky Dvora audítorov z predchádzajúcich rokov ešte neboli uzavreté, a to aj pokiaľ ide o vysokú mieru prenosov a zrušení, ako aj oneskorenia a zrušenia v platobnom procese; berie na vedomie dve pripomienky týkajúce sa verejného obstarávania, ktoré by sa mali riešiť, aby sa predišlo prípadom nezrovnalostí pri vykonávaní zmlúv o verejnom obstarávaní, oneskoreniam platieb agentúry Frontex a chýbajúcim zmierňujúcim opatreniam na riešenie potenciálneho konfliktu záujmov pri prijímaní zamestnancov; pripomína, že tieto nedostatky môžu vystaviť agentúru Frontex riziku poškodenia dobrého mena a právnym rizikám;

8. víta, že v priebehu posledných dvoch rokov prešla agentúra významnými zmenami v riadení vrátane nového zástupcu pracovníka pre základné práva, nového predsedu správnej rady, dvoch nových zástupcov výkonného riaditeľa a vymenovania nového výkonného riaditeľa; berie na vedomie vypracovanie akčných plánov s vnútroštátnymi orgánmi s cieľom napraviť minulé a súčasné chyby; ďalej víta kroky, ktoré agentúra Frontex podnikla s cieľom uskutočniť transformačný proces a zlepšiť kultúru riadenia a podporiť dobré podmienky zamestnancov; vyzýva nové vedenie, aby uskutočnilo reformy, ktoré sú potrebné najmä v oblasti základných práv, transparentnosti a efektívnosti vnútorných postupov, a aby zvýšilo zodpovednosť voči Parlamentu a Rade v súlade s platným právnym rámcom;

9. víta posilnenie Úradu pre základné práva, vytvorenie siete kontaktných miest pre základné práva vo všetkých jeho subjektoch s cieľom rozvíjať odborné znalosti v oblasti základných práv vo všetkých oblastiach činnosti, ako aj akčný plán pre základné práva; pripomína, že z 87 činností stanovených v akčnom pláne na začlenenie základných práv do všetkých činností agentúry sa v plnej miere vykonalo osem; 56 sa vykonávalo a prebiehalo (vykonávajú sa systematicky a priebežne); 17 bolo čiastočne vykonaných; a dve sa oneskorili;

10. konštatuje, že v nadväznosti na odporúčania pre účinnú pohraničnú agentúru dodržiavajúcu základné práva a s cieľom zlepšiť zodpovednosť, správnosť a zákonnosť všetkých činností agentúry Frontex bolo externe prijatých ďalších 22 členov monitorovacej skupiny pre základné práva; pripomína, že všetci členovia monitorovacej skupiny pre základné práva by mali byť čo najskôr prijatí na úrovni AD v rámci príslušných postupov; poukazuje na to, že na základe aktualizovaného mandátu agentúry by sa mal počet členov monitorovacej skupiny pre základné práva naďalej zvyšovať; víta skutočnosť, že Úrad pre základné práva uskutočnil 1 183 dní nasadenia a navštívil 50 krajín, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom výrazný nárast;

11. pripomína, že agentúra Frontex a príslušné orgány členských štátov predstavujú hlavnú záruku silných a chránených európskych vonkajších hraníc pri súčasnom dodržiavaní

základných práv a záväzkov v oblasti medzinárodnej ochrany; konštatuje, že úradník pre základné práva vo svojom stanovisku z 1. septembra 2022 dospel k záveru, že podmienky na uplatnenie článku 46 nariadenia o agentúre Frontex boli splnené; ďalej konštatuje, že pracovná skupina agentúry pre základné práva podľa článku 46 vydala sériu odporúčaní týkajúcich sa základných práv v Grécku, z ktorých štyri boli v októbri 2023 v plnej miere vykonané; konštatuje, že pracovná skupina agentúry má v úmysle monitorovať ďalší pokrok a že odporúčané opatrenia sa naďalej uplatňujú; žiada, aby sa všetky odporúčania v plnej miere vykonávali prioritne, a vyzýva agentúru Frontex, aby naďalej informovala Parlament o dosiahnutom pokroku;

12. berie na vedomie opatrenia agentúry Frontex týkajúce sa transparentnosti a kontroly, konkrétne poskytovanie prehľadu o jej činnostiach Parlamentu a Rade prostredníctvom nového nástroja na podávanie správ s názvom „prehľad“; nabáda predsedov správnej rady, aby naďalej pozývali pozorovateľov Parlamentu na jej schôdze a zvážili rozšírenie pozvania na všetky body programu vrátane bodov za zatvorenými dverami a aby pokračovali v poskytovaní všetkých podporných dokumentov bez výnimky a v prípade potreby dôverne.

13, pripomína odporúčania ombudsmanky vo veci OI/4/2021/MHZ, že agentúra Frontex by mala zabezpečiť aktívnejší prístup k transparentnosti s cieľom zabezpečiť väčšiu zodpovednosť za svoje operácie, a odporúčania ombudsmanky vo veci OI/4/2022/PB v súvislosti s postupmi agentúry pri vybavovaní žiadostí o prístup k dokumentom; berie na vedomie vypracovanie a pokračujúce vykonávanie komplexného akčného plánu na riešenie odporúčaní, ktoré pre agentúru Frontex vydala v rokoch 2020 a 2021 európska ombudsmanka a ktoré sú zamerané na účinnosť a transparentnosť mechanizmu podávania sťažností agentúry Frontex, úlohu a nezávislosť pracovníka agentúry Frontex pre základné práva, dodržiavanie povinností v oblasti základných práv a zodpovednosť;

14. pripomína rozhodnutie európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov (EDPS) v súvislosti s dvoma rozhodnutiami správnej rady, v ktorých EDPS upozornil na niekoľko oblastí vrátane zvýšeného spracúvania a zdieľania osobných údajov, ktoré by mohli viesť k nesúladu s nariadením 2018/1725; berie na vedomie, že agentúra vytvorila plán vykonávania s cieľom zaoberať sa odporúčaniami EDPS; vyzýva agentúru, aby naďalej spolupracovala s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov pri riešení všetkých nevyriešených otázok;

15. berie na vedomie prípravu akčného plánu s cieľom nadviazať na otázky uvedené v správe úradu Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) predloženej správnej rade v januári 2023; vyzýva agentúru, aby sa v plnej miere zaoberala otázkami uvedenými v správe úradu OLAF a naďalej podávala správy o pokroku dosiahnutom v tejto oblasti; upozorňuje na druhé vyšetrovanie týkajúce sa postupov riadenia v agentúre, ktoré OLAF začal len deväť mesiacov po ukončení prvého vyšetrovania; žiada, aby sa obvinenia z pochybenia dôkladne overili a vyšetrili; vyzýva agentúru, aby zabezpečila plnú a lojálnu spoluprácu s úradom OLAF vo všetkých fázach vyšetrovania a aby pravidelne podávala správy Európskemu parlamentu o pokroku v stave a výsledkoch vyšetrovania;

16. vyjadruje znepokojenie nad zostávajúcimi nevyriešenými súdnymi prípadmi a kritikou týkajúcou sa zapojenia agentúry do porušovania ľudských práv, najmä pokiaľ ide o

zavracanie migrantov na vonkajších hraniciach EÚ, čo je v rozpore s jej vlastnými pravidlami;

17. berie na vedomie dôraz Dvora audítorov na bod týkajúci sa nesprávneho výpočtu príspevkov krajín pridružených k schengenskému priestoru; vyjadruje znepokojenie nad tým, že dohody medzi EÚ a krajinami pridruženými k schengenskému priestoru, ktoré slúžia ako právny základ na výpočet ich príspevkov do rozpočtu EÚ, sú nejasné a umožňujú rôzny výklad, čo vedie k nižším príspevkom zo strany krajín pridružených k schengenskému priestoru vo výške približne 7 %; pripomína odpoveď agentúry, že ide o zaužívanú prax výpočtu príspevkov krajín pridružených k schengenskému priestoru, ktorú schválila správna rada, Komisia; vyzýva Komisiu, aby preskúmala tieto dohody, keďže neexistuje jednotný automatický vzorec na stanovenie príspevkov do rozpočtov EÚ a agentúr;

18. ďalej berie na vedomie druhú pripomienku Dvora audítorov k bodu, ktorý sa týkal certifikácie účtovnej závierky za druhý rok po sebe; berie na vedomie odpoveď agentúry, že účtovná závierka nemohla byť certifikovaná z dôvodu nedostatku informácií o informačnom systéme (systém riadenia služobných ciest) vo vlastníctve Komisie, ktorý poskytuje účtovné údaje;

19. vyzýva agentúru Frontex, aby prioritne v plnej miere vykonala všetky doteraz nevyriešené odporúčania európskych orgánov auditu a kontroly, najmä odporúčania pracovnej skupiny Európskeho parlamentu pre kontrolu agentúry Frontex, európskej ombudsmanky, Európskeho dvora audítorov a pracovnej skupiny agentúry Frontex pre základné práva a právne operačné aspekty operácií (WG FRaLO), ako aj všetky požadované opatrenia vyplývajúce zo správy Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) po jeho príslušnom vyšetrovaní, a aby napravila všetky problémy, ktoré sú v nej zdôraznené; nabáda agentúru, aby zintenzívnila prebiehajúce úsilie a prijala všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie úplného dodržiavania noriem EÚ, najmä v oblasti rozpočtového a finančného riadenia, základných práv, organizačnej kultúry a transparentnosti;

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	23.1.2024
Výsledok záverečného hlasovania	+: 42 –: 12 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

Počas prípravy stanoviska spravodajcovi poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Vysvetlenie použitých znakov:
+ : za
- : proti
0 : zdržali sa hlasovania